

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 29.9.2021 г.
COM(2021) 599 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА
ЗА ПРИЛАГАНЕТО И ЕФЕКТИВНОТО ФУНКЦИОНИРАНЕ НА ДИРЕКТИВА
2012/18/ЕС ОТНОСНО КОНТРОЛА НА ОПАСНОСТИТЕ ОТ ГОЛЕМИ
АВАРИИ, КОИТО ВКЛЮЧВАТ ОПАСНИ ВЕЩЕСТВА, ЗА ПЕРИОДА 2015—
2018 ГОДИНА

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ	2
1. РЕЗЮМЕ НА ДОКЛАДИТЕ НА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ	3
1.1. Статистически данни за предприятията.....	3
1.1.1. Брой предприятия.....	3
1.1.2. Външни аварийни планове	5
1.1.3. Информация за обществеността	7
1.1.4. Инспекции	8
1.1.5. Забрана за използване, санкции и други принудителни мерки.....	10
1.2. Статистически данни за големи аварии	11
2 СЛЕДВАЩИ СТЪПКИ ЗА ПО-ДОБРИ МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА ПРОМИШЛЕНИ АВАРИИ.....	15
3 ЗАКЛЮЧЕНИЯ	17

ВЪВЕДЕНИЕ

Големите аварии, които включват опасни вещества, представляват съществена заплаха за хората и околната среда. Освен това подобни аварии често водят до значителни икономически загуби и нарушават устойчивия растеж. В същото време химическите вещества играят основна роля в повечето от нашите ежедневни дейности, тъй като са част от почти всяко устройство, което използваме, като допринасят за нашето благосъстояние, здравеопазване и сигурност или в комбинация с иновациите ни помагат при решаването на нови предизвикателства. С цел да се сведат до минимум свързаните с тях рискове, необходими са мерки за предотвратяване на големи аварии, които включват опасни вещества, и за осигуряване на подходяща готовност, превенция и реагиране, в случай че такива аварии все пак възникнат.

Съгласно съобщението относно Европейския зелен пакт Комисията трябва да засили работата си с държавите членки за прилагане на по-добри мерки за предотвратяване на промишлени аварии¹. Освен това в Плана за действие „Към нулево замърсяване на въздуха, водата и почвата“² Комисията обяви, че допълнително ще консолидира подкрепата си за държавите членки, като например по отношение на оценката на рисковете за предприятията, за да се засилят превантивните мерки, и на последиците от евентуални аварии.

В Директива 2012/18/ЕС³ относно контрола на опасностите от големи аварии, които включват опасни вещества („Директива „Севезо-III“), е предвидена относимата рамка в областта на мерките за управление на риска с цел предотвратяването на големите аварии и ограничаването на последиците от тях. Това е последното поколение на законодателството „Севезо“ и влезе в сила на 1 юни 2015 г. В сравнение с предходните текстове в него се затягат разпоредбите относно участието на обществеността и достъпа до информация, планирането на използването на земята, достъпа на обществеността до правосъдие и се въвеждат по-строги стандарти за инспекции с цел да се гарантира ефективното прилагане на правилата за безопасност.

В съответствие с член 21, параграф 2 на всеки четири години държавите членки предоставят на Комисията доклад за прилагането на директивата. В настоящия доклад са обобщени становищата на държавите членки за периода 2015—2018 г. в съответствие с член 29 (по това време Обединеното кралство все още беше член на Европейския съюз).

Настоящия доклад се състои от две части:

- В част I е обобщена информацията, предоставена от държавите членки относно прилагането на Директивата „Севезо“. В раздел 1.1 е обхваната информацията,

¹ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Европейският зелен пакт ([COM/2019/640 final](#)).

² Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Път към здравословна планета за всички План за действие на ЕС: „Към нулево замърсяване на въздуха, водата и почвата“ ([COM/2021/400 final](#)).

³ Директива 2012/18/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно контрола на опасностите от големи аварии, които включват опасни вещества, за изменение и последваща отмяна на Директива 96/82/ЕО на Съвета, ОВ L 197, 24.7.2012 г., стр. 1—37.

събрана чрез въпросник⁴, насочен към идентифицирани по-рано проблемни области. Целта на резюмето е да се направи оценка на нивото на прилагане и да се установят евентуални слабости, на които трябва да се обърне внимание. В раздел 1.2 тази информация се допълва с данни за аварията, взети от анализ на базата данни за големи аварии (eMARS⁵), която се управлява от Службата за опасности от големи аварии на Съвместния изследователски център на Европейската комисия.

- В част II са очертани очакваните действия, които Комисията ще предприеме, за да работи с държавите членки за въвеждане на по-добри мерки за предотвратяване на промишлени аварии, включително чрез отстраняване на пропуските в прилагането.

Както и при предишните оценки, Комисията възложи на външен доставчик на услуги задачата да анализира предоставените от държавите членки доклади, както и други относими данни. В доклада на изпълнителя⁶ се съдържа подробен анализ на докладваната информация, включително анализ за всяка държава членка, както и друга налична информация.

Всички документи, предоставени от 28-те държави членки, както и въпросникът и докладите за предходните отчетни периоди също са публично достъпни⁷.

1. РЕЗЮМЕ НА ДОКЛАДИТЕ НА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ

Всичките 28 държави членки⁸ представиха на Комисията своите четиригодишни доклади за периода 2015—2018 г.

1.1. Статистически данни за предприятията

1.1.1. Брой предприятия

През 2018 г. държавите членки докладваха, че в обхвата на Директивата „Севезо-III“ попадат общо 11 776 предприятия (вж. *фигура 1*). Наблюдава се увеличение (479) в сравнение с предходния отчетен период (2012—2014 г.), в края на който са отчетени 11 297 предприятия. Страните с най-голям дял от тези предприятия са Германия (31 %), Франция (11 %), Италия (8 %), Обединеното кралство (8 %), все още държава членка, през съответния отчетен период, и Испания (7 %).

Съотношението между предприятията с висок рисков потенциал (ВРП) и предприятията с нисък рисков потенциал (НРП)⁹ е почти постоянно през отчетния

⁴ 2014/896/ЕС: Решение за изпълнение на Комисията от 10 декември 2014 г. за определяне на формата за предаване на информацията от държавите членки за изпълнението на Директива 2012/18/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно контрола на опасностите от големи аварии, които включват опасни вещества (нотифицирано под номер C(2014) 9335)

⁵ Система за докладване на големи аварии (<https://emars.jrc.ec.europa.eu>).

⁶ <https://circabc.europa.eu/w/browse/df2c6a1c-99bb-4b13-b68c-b8a1e33c95c5>

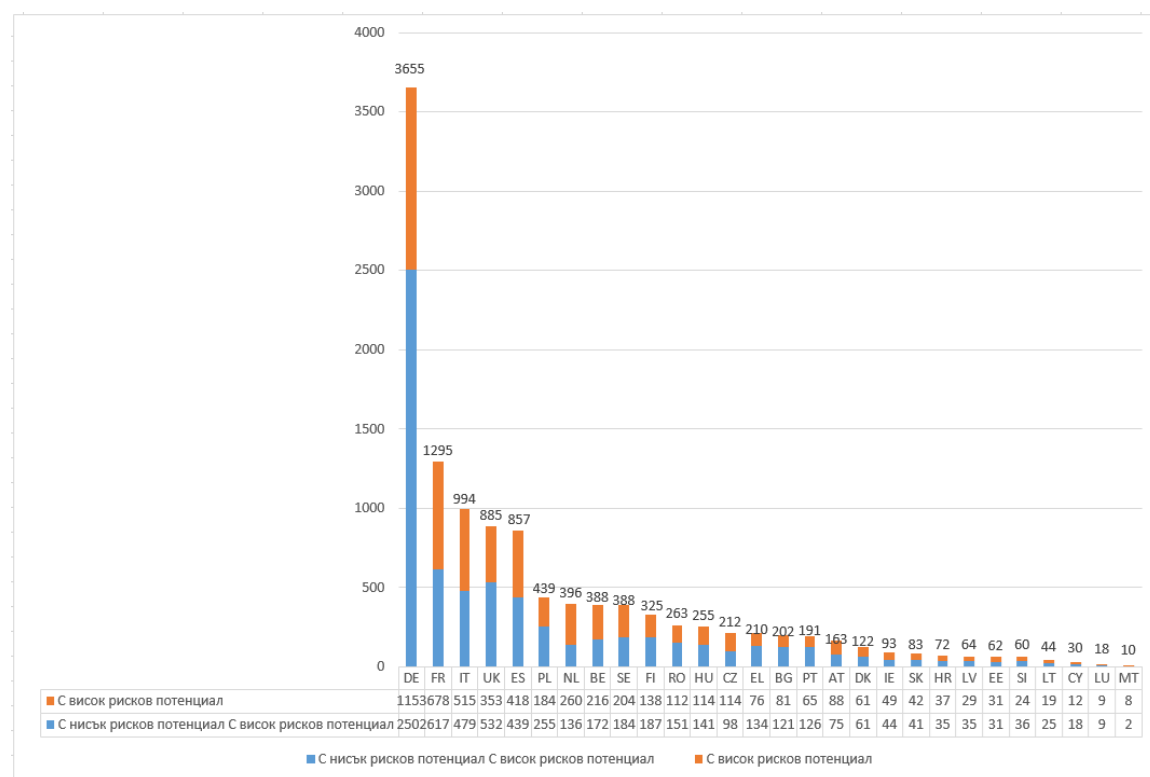
⁷ <https://circabc.europa.eu/w/browse/4cc9ca17-0920-4d8a-8796-6ffa170612b7>

⁸ За периода 2015—2018 г. Обединеното кралство е било държава членка.

⁹ Директивата обхваща предприятия, в които може да има опасни вещества (например при обработката или съхранението) в количества, нахвърлящи определени прагове. В зависимост от количеството на наличните опасни вещества предприятията се категоризират като предприятия с нисък или висок рисков потенциал, като вторите подлежат на по-строги изисквания.

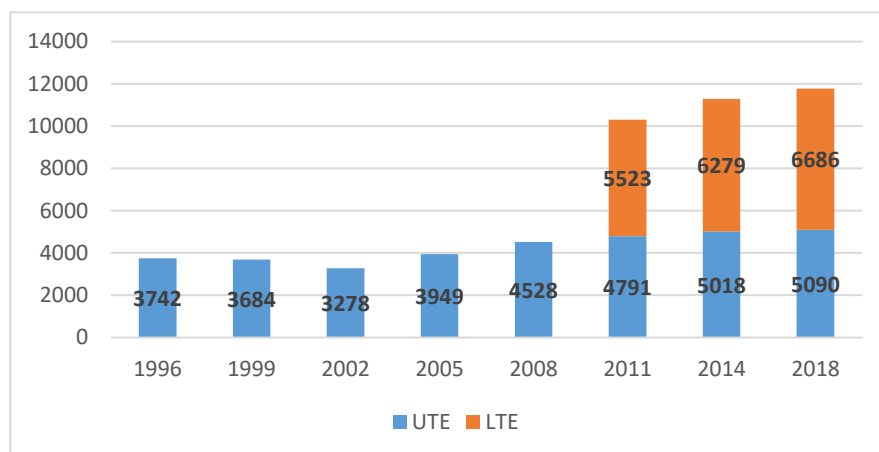
период, като средно 43 % (5090 предприятия) са с ВРП, а 57 % (6686 предприятия) са с НРП.

Фигура 1: Брой на предприятията в обхвата на Директивата „Севезо“ през 2018 г.

Както е показано на *Figure 2*, може да се наблюдава бавно, но стабилно увеличение на броя на попадащите в обхвата на директивата предприятия. Това трябва да се разглежда в контекста на трите вълни на разширяване на ЕС през този период (2004 г., 2007 г. и 2013 г.) и увеличаването на опасните вещества, които попадат в обхвата на Директивата „Севезо-III“ след преразглеждането на Директивата „Севезо-II“ през 2012 г. Данни за предприятията с нисък рисков потенциал започнаха да се докладват едва през отчетния период 2009—2011 г.

Фигура 2: Развитие на броя на докладваните предприятия¹⁰

Четири от дейностите, които се използват за категоризиране на предприятията в обхвата на Директивата „Севезо“, са валидни за почти 45 % от предприятията:

- (1) Производство и разпространение на общи химикали (1850 предприятия = 15,1 %)
- (2) Производство, доставка и разпределение на електроенергия (1606 предприятия = 13,2 %)
- (3) Съхранение на гориво (1190 предприятия = 9,8 %)
- (4) Търговия на едро и дребно (930 предприятия = 7,6 %)

1.1.2. Външни аварийни планове

Съгласно член 12 от Директивата „Севезо-III“ операторите трябва да предоставят на компетентните органи необходимата информация за изготвяне на външните аварийни планове (ЕЕР) за предприятията с висок рисков потенциал. Тези планове са важни, за да се даде възможност за бързо и координирано реагиране при големи аварии, и играят жизненоважна роля за минимизирането на последиците от тях.

Освен това те трябва да бъдат подлагани на преразглеждане и проверка през интервал от не повече от три години.

1.1.2.1. Изготвяне на външни аварийни планове

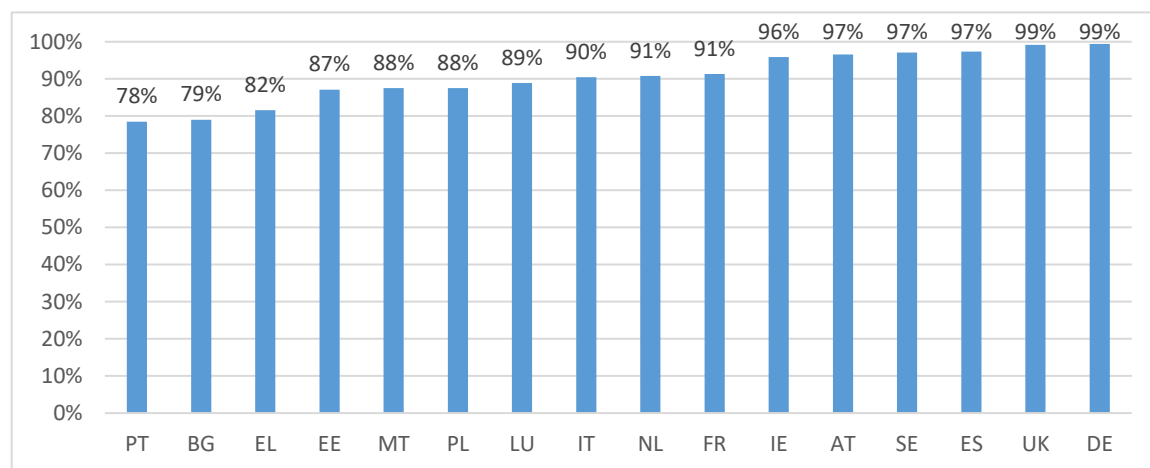
Както е показано на *Figure 3*, в края на отчетния период за повечето предприятия с висок рисков потенциал са създадени ЕЕР. В края на периода 2015—2018 г. средно 91 % от предприятията с висок рисков потенциал имат ЕЕР. 4 % от предприятията нямат ЕЕР, тъй като въз основа на член 12, параграф 8 от Директивата „Севезо-III“ компетентните органи са решили, с оглед на информацията, съдържаща се в доклада за безопасност, да не се прилага изискването за изготвяне на ЕЕР.

¹⁰ Данните за 1996 г. и 1999 г. не са напълно съпоставими поради разликите в определенията за предприятия и инсталации. Възможно е няколко инсталации в едно и също предприятие да са докладвани поотделно, което обяснява привидния спад през 2002 г. Освен това с Директивата „Севезо-III“ класификацията на опасните вещества е променена.

Най-често срещаното основание, на което се позовават компетентните органи, за да обосноват липсата на ЕЕР, е, че според тяхната оценка последиците от големи аварии не биха се разпространили извън границите на обекта и/или не биха представлявали потенциален риск за човешкото здраве и околната среда. Друго обяснение е, че в някои случаи сценариите за аварии са обхванати от други планове за реагиране при извънредни ситуации (например планове за морски и крайбрежни извънредни ситуации или план за реагиране на компетентната противопожарна служба).

Останалите 5 % от предприятията с висок рисков потенциал (т.е. повече от 200 предприятия с висок рисков потенциал в ЕС) нямат ЕЕР, което показва несъответствие с разпоредбите на Директивата „Севезо-III“. Наблюдава се обаче подобрение в сравнение с предходния отчетен период, когато 12 % от предприятията с висок рисков потенциал не са имали ЕЕР.

Фигура 3: Дял на предприятията с висок рисков потенциал, за които през отчетния период са създадени или не се изискват ЕЕР¹¹

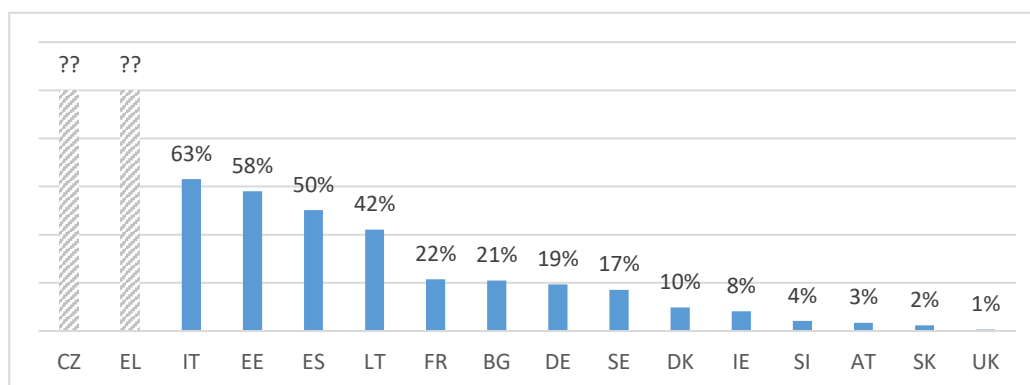
1.1.2.2. Проверка и преразглеждане на външните аварийни планове

През отчетния период 2015—2018 г. се наблюдава леко подобрение в сравнение с предходните отчетни периоди по отношение на член 12, параграф 6 от Директивата „Севезо-III“ и задължението на държавите членки да гарантират, че външните аварийни планове се преразглеждат, проверяват и, когато е необходимо, актуализират съответно от операторите и определените органи на подходящи интервали от време, но не по-дълги от три години. Всъщност през отчетния период 2006—2008 г. 60 % от плановете за предприятия с висок рисков потенциал са били подложени на преразглеждане и проверка; през периода 2009—2011 г. този дял е нараснал на 73 %, а до края на 2014 г. е достигнал 75 %. През отчетния период 2015—2018 г. от общо 5090 предприятия с висок рисков потенциал 77 % от ЕЕР са подложени на проверка.

¹¹ Забележка: Държавите членки, които не са посочени в таблицата, съобщават, че спазват задължението за създаване на ЕЕР за предприятия с висок рисков потенциал.

Комисията отбелязва, че в отделните държави членки ситуацията е различна: повечето държави членки спазват изцяло разпоредбите на Директивата „Севезо-III“ относно проверката и преразглеждането на ЕЕР, но в някои други държави членки процентът на несъответствие е много висок. Докладваната информация е представена на *Figure 4*.

Фигура 4: Външни аварийни планове, непроверени през периода 2015—2018 г.¹²

1.1.3. Информация за обществеността

В съответствие с член 14, параграф 1 държавите членки трябва да гарантират, че информацията, посочена в приложение V, е постоянно достъпна за обществеността, включително електронно.

Информацията за всички предприятия се поддържа постоянно достъпна, включително електронно, и се актуализира при необходимост от 17 държави членки. Останалите 11 държави членки не са спазили изцяло член 14, параграф 1¹³, дори и в случаите когато тази информация се предоставя на обществеността при поискване.

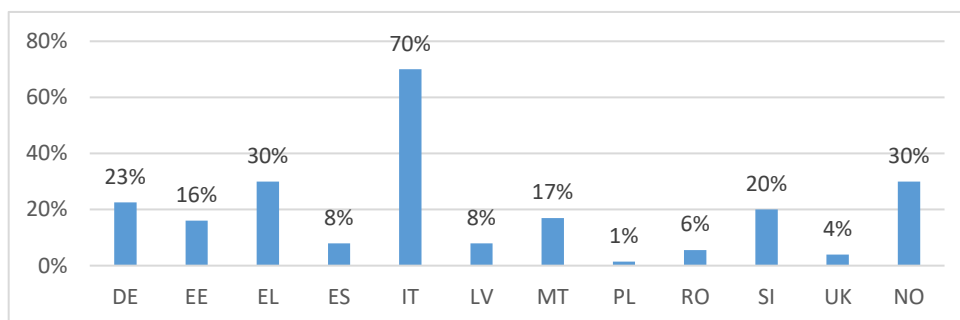
От държавите членки бе поискано да докладват за дела на предприятията, за които информацията, посочена в приложение V към директивата, не е налична. Тази информация е представена на *Figure 5*.

Фигура 5: Дял на предприятията, за които информацията, посочена в приложение V към директивата, **не** е постоянно достъпна¹⁴

¹² Забележка: Държавите членки, които не са посочени в таблицата, съобщават, че всички ЕЕР са били подложени на проверка през периода 2015—2018 г. Гърция и Чешката република съобщават, че само част от всички ЕЕР са били подложени на проверка, без обаче да посочват колко от тях не са били проверени — поради това в таблицата те са отбелязани в сиво.

¹³ Процедури за нарушение са започнати или са в ход срещу онези държави членки, в които неспазването на член 14, параграф 1 е резултат от неправилно транспониране. При други случаи на неспазване на изискванията Комисията ще проучи допълнително причините за неспазването им. Ако подобни пропуски, които водят до повишен риск от аварии и по този начин подкопават целите на директивата, са резултат от структурни, а не от еднократни проблеми, Комисията ще обмисли започването на процедура за нарушение, ако е необходимо.

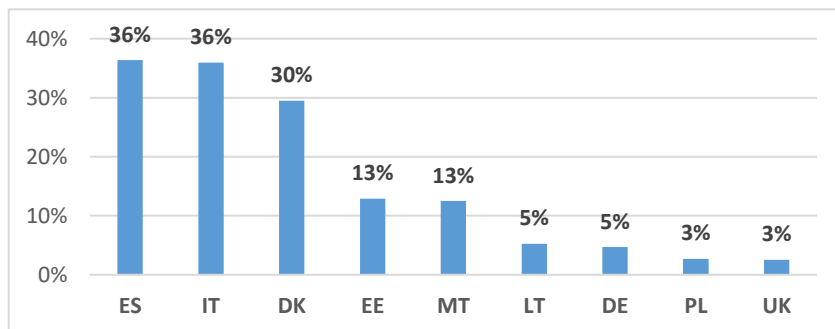
¹⁴ Забележка: Държавите членки, които не са посочени в таблицата, съобщават, че информацията в приложение V относно всички предприятия на тяхна територия е постоянно достъпна.

Освен това съгласно член 14, параграф 2 само по отношение на предприятията с висок рисков потенциал държавите членки трябва да гарантират, че всички лица, които има вероятност да бъдат засегнати от голяма авария, редовно получават ясна, разбираема и подходящо представена информация относно мерките за сигурност и за съответното поведение в случай на голяма авария, без да се налага да я изискват.

На обществеността е предоставена такава информация за общо 92 % от предприятията с висок рисков потенциал. Наблюдава се увеличение с 11 % в сравнение с 81 % от предприятията с висок рисков потенциал, които са предоставили тази информация през отчетния период 2012—2014 г. Докладваната информация за този аспект на изпълнението е представена на *Figure 6*.

Фигура 6: Общ брой и процент (%) на предприятията с висок рисков потенциал, за които на обществеността не е била активно предоставяна информация относно мерките за сигурност и за съответното поведение.¹⁵

1.1.4. Инспекции

Съгласно член 20 от Директивата „Севезо-III“ държавите членки трябва да създадат система за инспекции и програма за инспекции на всички предприятия. Предприятията с висок рисков потенциал трябва да бъдат проверявани на всеки дванадесет месеца, а предприятията с нисък рисков потенциал — на всеки тридесет и шест месеца, освен ако не се прилага програма за инспекции, основана на системна оценка.

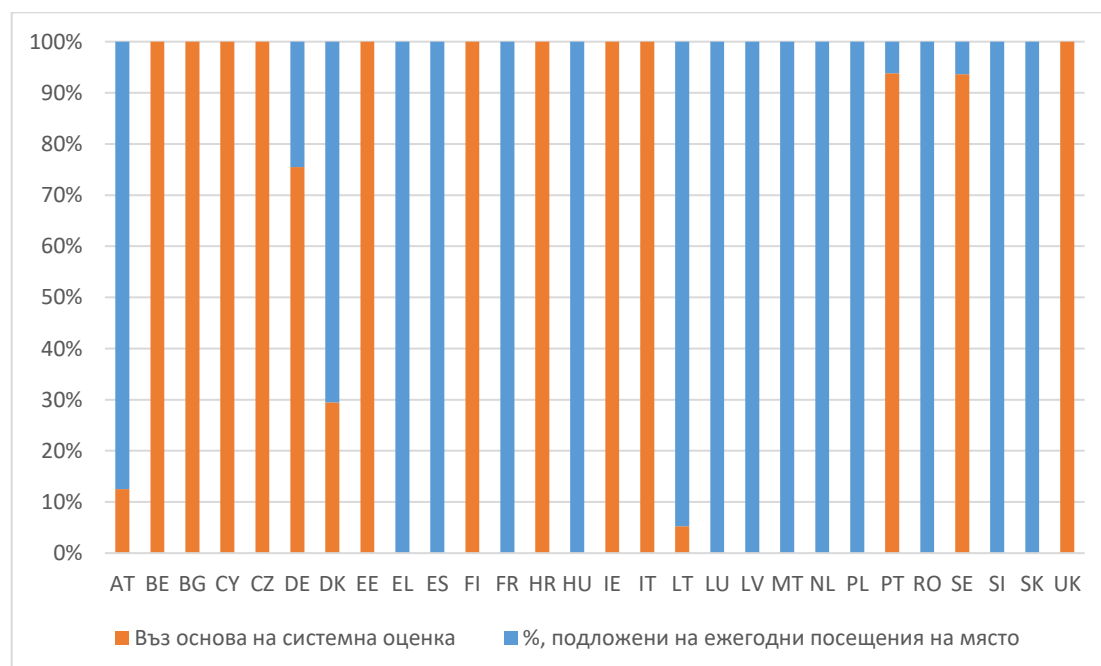
¹⁵ Забележка: Държавите членки, които не са посочени в таблицата, съобщават, че такава информация относно всички предприятия на тяхна територия е предоставена на обществеността.

Съгласно член 20, параграф 5 системната оценка на опасностите за засегнатите предприятия се основава най-малкото на потенциалното въздействие на съответните предприятия върху човешкото здраве и околната среда, както и на данните за спазването на изискванията на Директивата „Севезо-III“. Тези критерии гарантират най-малкото същото ниво на ефективност като инспекциите, провеждани на годишна или тригодишна база. Тази разпоредба се отнася както за предприятията с висок рисков потенциал, така и за предприятията с нисък рисков потенциал.

В случаите, при които това е уместно, се вземат предвид също съответни констатации от инспекции, проведени в изпълнение на други законодателни актове на Съюза.

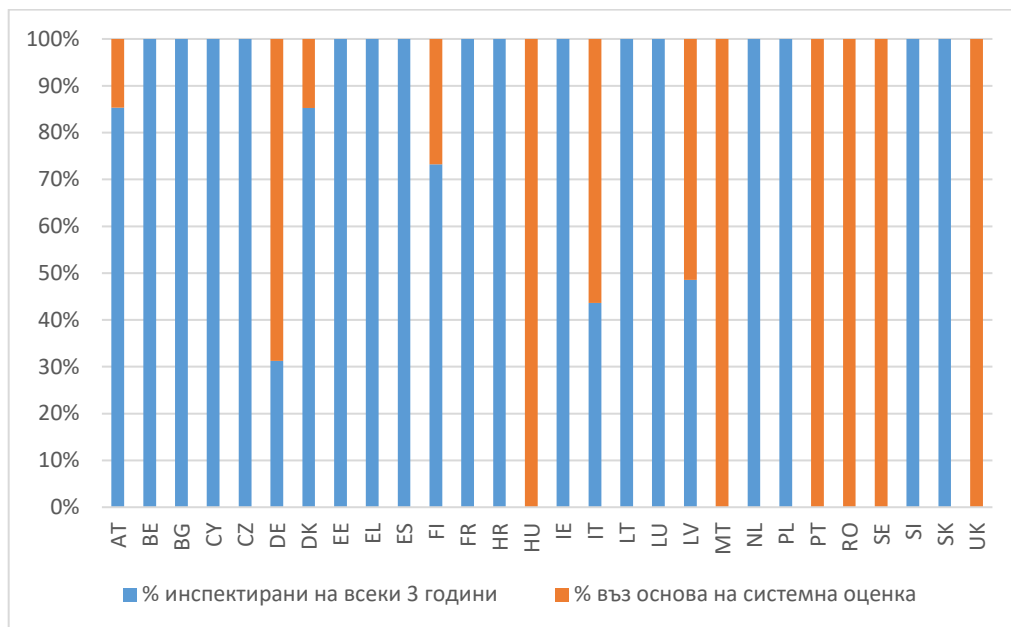
Въз основа на данните, докладвани от компетентните органи през последния отчетен период, към момента повечето предприятия с висок рисков потенциал (3556 от общо 5090 с висок рисков потенциал) се инспектират ежегодно (вж. Figure 7). По отношение на останалите предприятия програмата за инспекции, включително честотата на посещенията на място, се основава на системна оценка на опасността от големи аварии в съответното предприятие.

Фигура 7: Дял на инспектираните предприятия с висок рисков потенциал по държави членки

Що се отнася до предприятията с нисък рисков потенциал, почти всички (6140 от общо 6686 предприятия с нисък рисков потенциал) се инспектират на всеки три години (вж. *Figure 8*). По отношение на останалите предприятия програмата за инспекции, включително честотата на посещенията на място, се основава на системна оценка на опасността от големи аварии в съответното предприятие.

Фигура 8: Дял на инспектираните предприятия с нисък рисков потенциал по държави членки

1.1.5. Забрана за използване, санкции и други принудителни мерки

Съгласно член 19 от Директивата „Севезо-III“ държавите членки забраняват пускането в експлоатация на всяко предприятие, където мерките, взети от оператора за предотвратяването или намаляването на големи аварии, са напълно недостатъчни, като например, наред с другото, сериозните пропуски при предприемането на необходимите действия, определени в инспекционния доклад. Освен това в член 28 се предвижда държавите членки да определят санкции, приложими при нарушения на националните разпоредби, приети съгласно Директивата „Севезо-III“. Санкциите са ефективни, съразмерни и възпиращи.

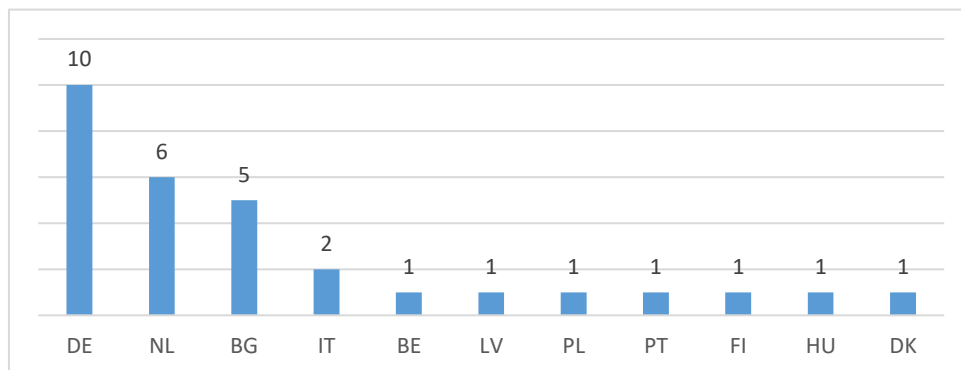
Повечето държави членки не съобщават за забрана на експлоатация на предприятие, тъй като мерките, взети от оператора за предотвратяването и намаляването на големи аварии, са напълно недостатъчни през отчетния период (вж. *Figure 9 and 10*). През отчетния период са регистрирани общо 8207 принудителни мерки. Най-много случаи са регистрирани в Нидерландия (4023) и Румъния (3586).

Някои държави членки предоставиха подробна информация за общия размер на наложените санкции (например за Словакия 25 250 EUR и за Латвия 6335 EUR).

Като цяло се дава приоритет на корективните действия, като например издаването на предупреждения пред правоприлагането. Засиленото сътрудничество с

операторите по принцип дава добри резултати, поради което принудителните мерки и санкциите обикновено са изключение.

Фигура 9: Общ брой предприятия със забрана за използване през отчетния период

Фигура 10: Общ брой на докладваните принудителни мерки по видове мерки

1.2. Статистически данни за големи аварии

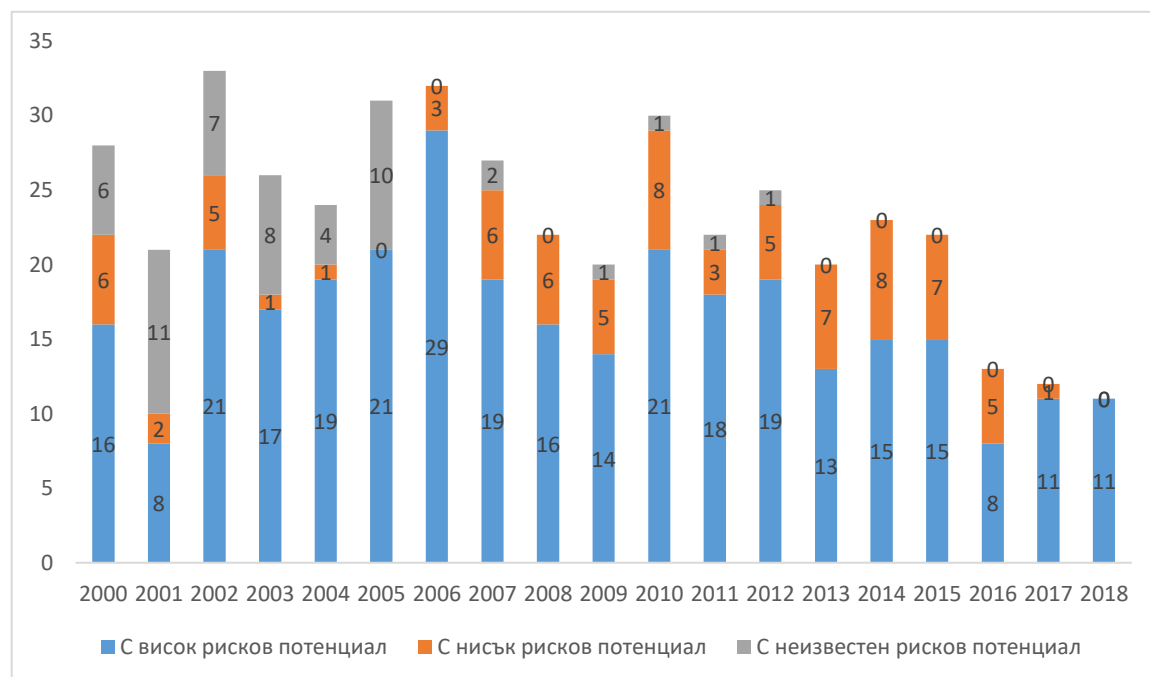
Броят на големите аварии е един от ключовите показатели за измерване на цялостната ефективност на Директивата „Севезо-III“ за минимизирането на тези аварии и вредните последици от тях. Съгласно член 18 държавите членки информират Комисията за големи аварии, отговарящи на критериите от приложение VI, които са настъпили на тяхна територия.

В периода между 2000 г. и 2018 г. в базата данни eMARS са регистрирани общо 518 аварии. 442 (85 %) от тези 518 аварии са определени като големи аварии, отговарящи на критериите от приложение VI към Директивата „Севезо-III“. Както е показано на *Figure 11*, общият брой на големите аварии бележи стабилна тенденция през последните години, въпреки увеличаването на броя на предприятията, обхванати от Директивата „Севезо-III“. За периода 2005—2015 г. основаният на проверени данни брой аварии е по-малко от 25 годишно за общо 11 776 предприятия, за които се прилагат изискванията на директивата¹⁶.

¹⁶ Настоящият доклад обхваща периода 2015—2018 г., но предоставената от държавите членки информация за периода 2016—2018 г. следва да се разглежда с повишено внимание, тъй като е

Предвид много високата степен на индустриализация в ЕС, следните данни показват, че Директивата „Севезо-III“ допринася значително за постигането на ниска честота на големи аварии. Широко възприемана като референтен модел за политиката в областта на промишлените аварии, тя е и пример за законодателството в много държави по света.

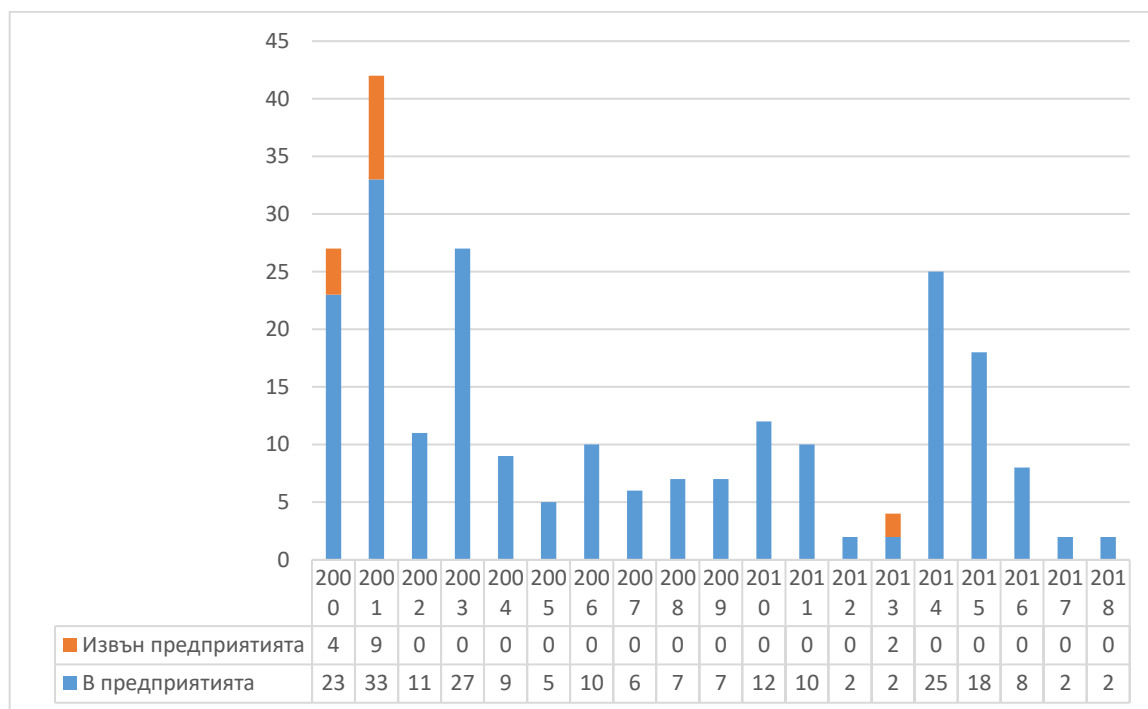
Фигура 11: Брой големи аварии, отговарящи на поне един критерий по приложение VI за периода 2000—2018 г.

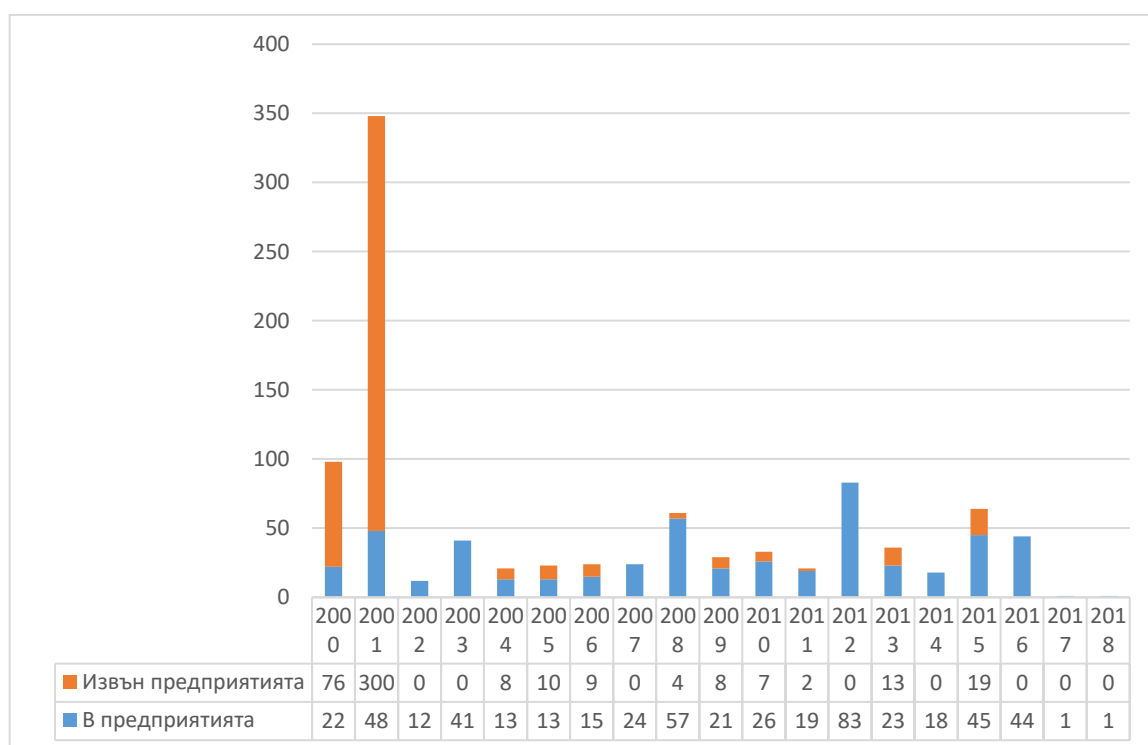
Въпреки че през последните години броят на смъртните случаи в резултат на големи химически аварии е сравнително нисък, през 2014 г. и 2015 г. броят на смъртните случаи е много по-висок, което показва колко е важно да се поддържа бдителност за риска от химически аварии (вж. *Figure 12* и *Figure 13*).

вероятно тя да е непълна в базата данни eMARS поради забавяне на разследването, вътрешни прегледи и превод.

Фигура 12: Брой смъртни случаи във и извън предприятията през периода 2000—2018 г.

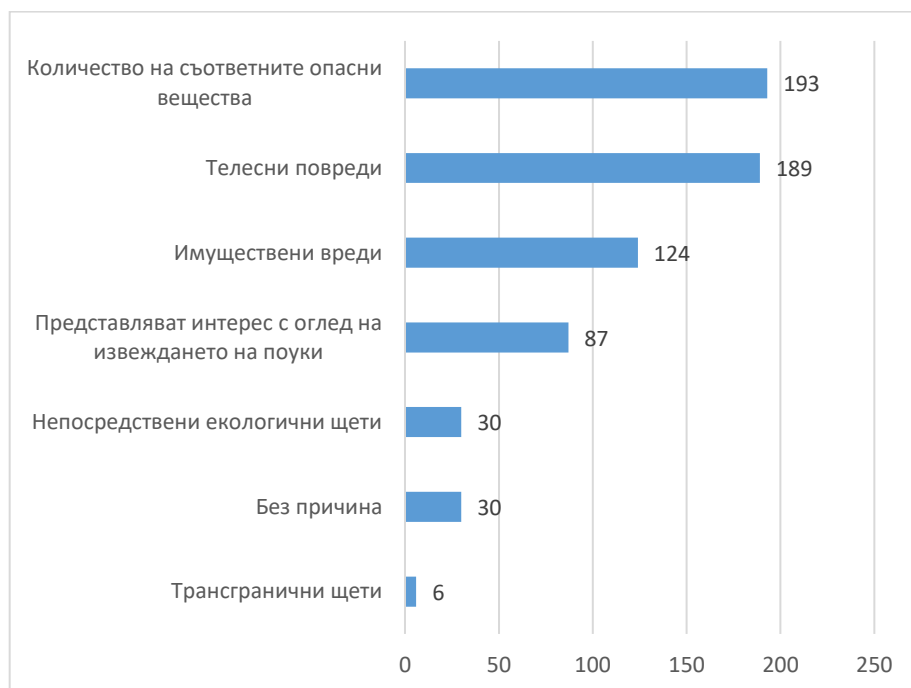
Фигура 13: Брой наранявания във и извън предприятията през периода 2000—2018 г.

През периода 2000—2018 г. най-често докладваните критерии за уведомяване на Комисията за голяма авария измежду 6-те, посочени в приложение VI, не са се променили и са:

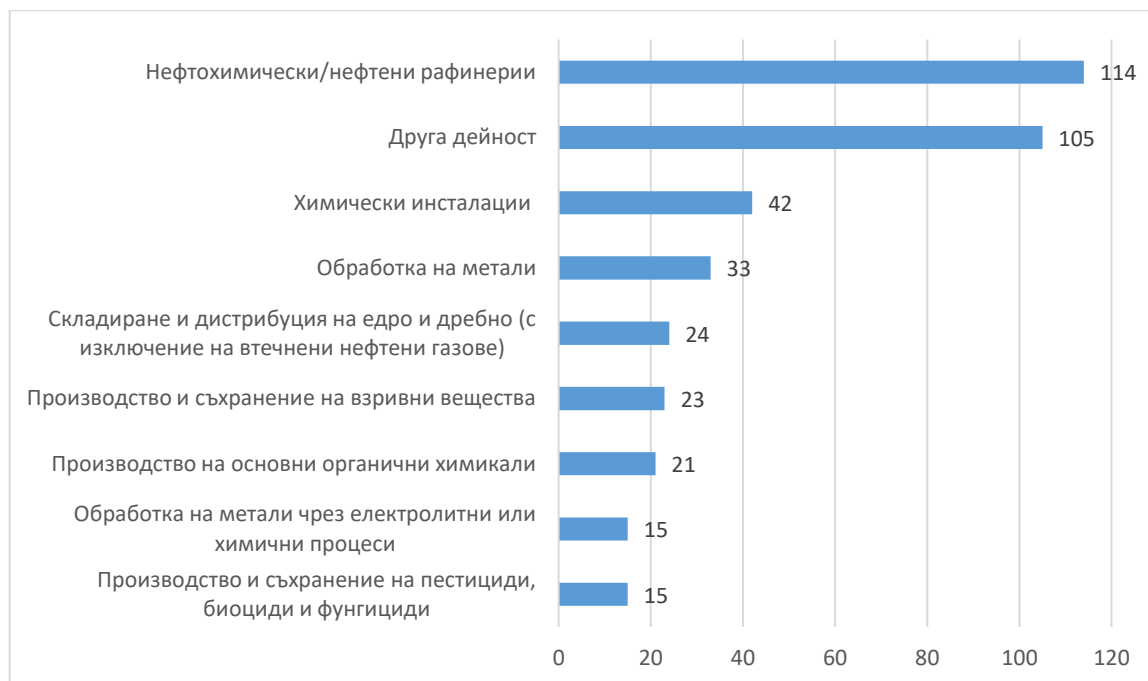
- Количество на участващите опасни вещества;
- Увреждане на хора;
- Имуществени щети.

Фигура 14: Критерии за докладване на големи аварии в eMARS през периода 2000—2018 г.^{17, 18}

Що се отнася до съответната промишлена дейност, събраните данни показват, че секторът на производството на химикали (114 големи аварии) и секторът на нефтохимическите и нефтените рафинерии (105 големи аварии) са изложени в най-голяма степен на големи аварии (вж. Figure 15).

Фигура 15: Брой аварии и произшествия по видове дейности през периода 2000—2018 г.

¹⁷ Общият брой на докладваните критерии надхвърля общия брой на докладваните аварии, тъй като една авария може да отговаря на няколко критерия.

¹⁸ Критерии, предвидени в приложение VI, за уведомяване на Комисията за голяма авария.

2 СЛЕДВАЩИ СЪПКИ ЗА ПО-ДОБРИ МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА ПРОМИШЛЕНИ АВАРИИ

Данните, докладвани от държавите членки относно прилагането на Директивата „Севезо-III“, предоставят полезна информация за определяне на необходимите действия за прилагане на по-добри мерки за предотвратяване на промишлени аварии. За тази цел бяха определени три основни лоста, които дават възможност за извършване на съдържателна оценка на нейния обхват:

1. Подобряване на прилагането и спазването на изискванията
2. Подобряване и рационализиране на докладването
3. Засилване на обмена между държавите членки и Комисията относно извлечените поуки и добрите практики

Подобряване на прилагането и спазването на Директивата „Севезо-III“

До 1 юни 2015 г. Директивата „Севезо-III“ трябваше да бъде транспонирана в законодателните режими на държавите членки. Поради липсата на своевременно транспониране от страна на 16 държави членки, в периода 2015—2017 г. Комисията започна процедури за нарушение на задълженията за предоставяне на информация. Всички случаи впоследствие бяха приключени след съобщаване на мерките за транспониране.

Комисията също така следи отблизо правилното транспониране на директивата. Проблеми с транспонирането бяха установени в 16 държави членки и за преодоляването им бяха започнати или се провеждат процедури за нарушение.

Въпреки че според анализа на докладите на държавите членки ситуацията като цяло се подобрява от година на година, Комисията установи някои пропуски и ще проучи основните причини за неспазването на изискванията (например по отношение на ЕЕР и информирането на обществеността).

Ако подобни пропуски, които водят до повишен риск от аварии и по този начин подкопават целите на директивата, са резултат от структурни, а не от еднократни проблеми, Комисията ще обмисли започването на процедура за нарушение, ако е необходимо¹⁹.

Подобряване и рационализиране на докладването

Комисията ще продължи да работи за подобряване и рационализиране на процеса на докладване, както и за постигане на максимално полезно взаимодействие чрез свързване на различните бази данни, съдържащи данни за промишлените предприятия. Целта е да се подобри относимостта и качеството на данните, предоставяни от държавите членки, като същевременно се намали административната тежест.

¹⁹ В съответствие с приоритетите на правоприлагането, посочени в съобщението „Право на ЕС: по-добри резултати чрез по-добро прилагане“; C(2016)8600 final.

Първо, Комисията желае да подобри базата данни за големи промишлени аварии (eMARS²⁰), която понастоящем включва ограничена информация за по-широките и по-дългосрочни социално-икономически последици (напр. загубено или повредено имущество, дългосрочни екологични щети, загуба на работни места, загуба на имидж, дългосрочно въздействие върху квартала), тъй като докладваната информация обикновено се отнася до непосредствените последици (напр. наранявания и смъртни случаи). По-подробната оценка на социално-икономическите и екологичните последици от аварията е от значение за по-ефективното намаляване на дългосрочните последици от големи промишлени аварии.

Второ, Комисията желае да подобри докладването на „квазиаварии“. Това са произшествия, по време на които не са нанесени имуществени щети и телесни повреди, но при които лесно е могло да се стигне до щети или телесни повреди. Ето защо споделянето на извлечени поуки е ценен източник на информация в ЕС.

Трето, докладването на големите промишлени аварии от последните години вероятно е непълно поради времето, необходимо за пълно съдебно разследване, и трудността да се осигури двуетапно докладване в рамките на настоящата система за докладване. В бъдеще системата за докладване следва да се подобри, за да се улесни двуетапното докладване с (1) кратък предварителен доклад, представен малко след настъпването на аварията, и с (2) пълен доклад, въведен след провеждането на всички съответни разследвания.

И накрая, установяването на повече статистически показатели в докладите на държавите членки (напр. за броя на инспекторите и инспекциите) би позволило по-добро проследяване на изискванията, определени в директивата. Това би било още една важна информация, особено по отношение на извлечените поуки за подобряване на мерките за предотвратяване на промишлени аварии, и би могла да бъде полезна за интегрираната рамка за мониторинг и прогноза за нулево замърсяване.

Засилване на обмена между държавите членки и Комисията

Действията, основани на извлечените поуки от големи промишлени аварии, и инспекциите са ключови елементи за поддържане на културата на промишлена безопасност в целия Европейски съюз и за подобряване на мерките за предотвратяване и намаляване на последиците от аварии.

Комисията изпълнява важни задачи, свързани с предотвратяването на промишлени аварии. Това важи по-специално за анализа на промишлените аварии, оказването на подкрепа на държавите членки при анализа на риска и последиците, ръководенето на техническата работна група по инспекциите и предоставянето на инструменти за инспекции. Тази дейност трябва да продължи и да се засилва, за да се постигнат целите, заложи в Европейския зелен пакт.

През периода, обхванат от настоящия доклад, Комисията работи в тясно сътрудничество с държавите членки за подобряване, когато е необходимо, на изграждането на техния капацитет и за определяне на рамка за действие, която да

²⁰ Порталът „Минерва“ на Службата за опасности от големи аварии, колекция от техническа информация и инструменти в подкрепа на политиката на ЕС за контрол на големите опасности от химични вещества, <https://emars.jrc.ec.europa.eu/en/emars/accident/search>

бъде приложена за по-добри мерки за предотвратяването на промишлени аварии. През следващите години това би могло да включва допълнителна подкрепа за докладването на квазиаварии, включване на дългосрочните въздействия в докладите и по-задълбочено разбиране за социално-икономическите и екологичните въздействия на аварията.

Постепенният напредък в областта на управлението на риска от химикалите (напр. идентифициране на вещества, пораждащи сериозно безпокойство, определяне на критерии за основни употреби²¹, предложение за възлагане на Комисията на задължението да извършва одити в държавите членки), който се очаква да бъде постигнат в резултат на прилагането на Европейския зелен пакт, най-вече на неговия План за действие за нулево замърсяване и свързаната с него Стратегия за устойчивост в областта на химикалите²², ще подобри допълнително знанията, необходими за прилагането на по-добри мерки за предотвратяване на промишлени аварии.

3 ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Директивата „Севезо-III“, обхващаща около 12 000 предприятия, в които може да има опасни вещества, играе важна роля в насочването на силно индустриализирания ЕС към амбицията за нулево замърсяване чрез предотвратяване на промишлени аварии. За периода 2005—2015 г. в ЕС са регистрирани средно по-малко от 25 големи аварии годишно, като последиците от тях все повече намаляват. Тази директива се възприема като референтен модел за политиката в областта на промишлените аварии и е пример за законодателството в много държави по света.

Според анализа на докладите на държавите членки в почти всички области (обществена информация, създаване на ЕЕР, брой наранявания и т.н.) е налице подобрене в прилагането на разпоредбите на Директивата „Севезо-III“ в сравнение с данните, докладвани през предходни периоди.

Всяко произшествие обаче е прекалено голяма авария и са необходими допълнителни усилия за прилагане на по-добри мерки за тяхното предотвратяване, както се призовава в Европейския зелен пакт и в Плана за действие за нулево замърсяване. Ето защо Комисията ще увеличи усилията си в подкрепа на правилното прилагане на разпоредбите на Директивата „Севезо-III“ и ще предприеме мерки за контрол, когато това е необходимо, за да гарантира, че тези разпоредби се спазват ефективно и осигуряват очакваните ползи за околната среда и здравето. Тя ще активизира и сътрудничеството си с държавите членки за прилагане на по-добри мерки за предотвратяване на промишлени аварии.

²¹ Като се вземе предвид определението за основни видове употреба в [Монреалския протокол за веществата, които разрушават озоновия слой](#), което бе въведено, за да се направи оценка на това дали употребата на някои химикали действително е необходима, като се има предвид, че приложното поле на химикалите, обхванати от регулаторната рамка на ЕС относно химикалите, е много по-широко от специфичния обхват на химикалите по Монреалския протокол.

²² Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите, Стратегия за устойчивост в областта на химикалите Към нетоксична околна среда [Документ COM\(2020\) 667](#).

В тази връзка ГД „Околна среда“ и ГД „Европейска гражданска защита и европейски операции за хуманитарна помощ“ ще разработят полезни взаимодействия между Директивата „Севезо-III“ и Механизма за гражданска защита на Съюза, за да се подобрят превенцията, готовността и реагирането в случай на голяма промишлена авария. Тези усилия включват предстоящата работа, с която да се даде възможност за интегриране на електронната база данни eSPIRS [Seveso Plants Retrieval System] в Световната система за предупреждение и координация при бедствия²³, за да могат операторите и компетентните органи на държавите членки да бъдат предупредени в случай на събитие, което би могло да предизвика голяма промишлена авария. Комисията (ГД „Околна среда“ и Съвместният изследователски център) и Европейската агенция по околна среда също ще започнат работа за подобряване и рационализиране на задълженията за докладване на предприятия и големи аварии. Освен това Службата за опасности от големи аварии на Съвместния изследователски център ще продължи да предоставя научна и техническа подкрепа на държавите членки, особено в рамките на техническата работна група за инспекции и нейната програма за съвместни посещения.

В настоящия доклад се представят най-новите събрани данни, като целта е да се предостави обективна информация за действителното функциониране на Директивата „Севезо-III“ и за напредъка, постигнат с оглед на нейните цели. С тези данни заедно с информацията, която ще бъде предоставена в бъдещия доклад, обхващащ периода 2019—2022 г., Комисията ще може да прецени необходимостта от преразглеждане на обхвата на директивата през 2023 г., както се изисква в член 29, параграф 1.

²³ <https://www.gdacs.org/>